

Regeringskansliet
Miljödepartementet
103 33 Stockholm

Promemoria Miljöorganisationers talerätt - ändringar i 16 kap 13 § miljöbalken

Enligt förslaget har talerätten för miljöorganisationer utvidgats såtillvida att kravet på antal medlemmar har sänkts från minst 2000 till minst 100, samt att rätten att överklaga inte längre ska vara förbehållen endast organisationer som är ideella föreningar utan även andra juridiska personer som är icke vinstdrivande.

Vägverkets ståndpunkt

Vägverket har inget att erinra mot förslaget. Det har under en längre tid varit uppenbart att kravet på ett medlemstal om 2000 medlemmar varit svårt, för att inte säga omöjligt, att uppnå på de mindre orter där en lokalt förankrad miljöorganisation velat klaga på ett projekt. Frågan har för föreningens vidkommande i praktiken lösts så att den mindre organisationen, oftast den lokala naturskyddsföreningen, fått sitt överklagande undertecknat av moderorganisationen. Detta medlemsantalskrav kan dock sägas ha hindrat mindre, likaledes välorganiserade, miljöorganisationer från att klaga, vilket synes tveksamt ur ett demokratiperspektiv och vilket även synes strida mot Århuskonventionens tre ”pelare”; att *var och en* har rätt att ta del av miljöinformation, rätt att delta i beslutsprocesser och rätt till rättslig prövning i miljöfrågor.

Kravet på att organisationen ska vara ideell har, som framhålls i promemorian, uteslutit även större etablerade miljöorganisationer såsom GreenPeace, Jordens vänner och Världsnaturfonden.

För Vägverkets del blir oftast, i de fall detta förekommer, överklaganden från Naturskyddsföreningens lokalorganisationer aktuellt. Problematiken kring medlemsantal har lösts på sätt som beskrivits ovan. Vägverket saknar skäl att tro att antalet ”okynnesöverklaganden” skulle öka för att kravet på minsta antal medlemmar sänks. Det kvarstående kravet på att organisationen ska ha varit verksam i minst tre år synes i de flesta fall motverka den typen av överklaganden.

Vägverket ställer sig tveksamt till om kravet på att organisationen ska ha bedrivit verksamhet i Sverige överensstämmer med principen om icke-diskriminering i exempelvis 1991 års konvention om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang (Esbokonventionen), artikel 2:6, samt om kravet överensstämmer med Århuskonventionens intentioner, detta med hänsyn tagen till att principen om icke-diskriminering är en av huvudprinciperna i Århuskonventionen och klagorätt uteslutande för organisationer baserade i Sverige skulle strida mot denna intention. Med denna reservation tillstyrker Vägverket förslaget.

I detta ärende har generaldirektören Lena Erixon beslutat. Verksjuristen Anna Öhman har varit handläggare.

Lena Erixon